

Q V A E S T I O M E D I C A.
C A R D I N A L I T I I S D I S P U T A T I O N I B V S
M A N E D I S C V T I E N D A I N S C H O L I S
M E D I C O R V M . D I E I O V I S V I I M A I I . M . I O A N N E R I O L A N O
D O C T O R E M E D I C O E T P R O F E S S O R E R E G I O M O D E R A T O R E .

685.

Estne vulnerebus morbos necessaria?

V T vita hominis ab arte & natura dependet, sic ab utraque conseruatur: cuiusque sua sunt munia separata vel mixta, *νόσος φύσις ἡ ἐστ.* Interdum natura ex se sola medicatrix, saepius egena ni iuuetur ab arte. *τίχρη ἡ κατὰ φύσιν αἰ φέρει νουθεσία.* In multis siquidem natura ei quod nobis vsui esse queat, contrarium molitur ac perficit. Quoniam ipsa solo instinctu regitur, ars verò rerum ducitur cognitione ac intelligentia: ideòque Medicina plurima praestat supra vires & potestatem naturae in morborum curatione, ope Chirurgiae, plus manu proficientis quam medicamento.

S T autem Chirurgia antiquissima Medicinae ministra, vel potius vniuersae Medicinae principium ac fundamentum: atque consistit in duobus, Instauratione, & Detractione. Ad instaurationem pertinet deligatio, spleniorum & fulcimentorum vsus, sutura & fibularum impositio. Ad detractionem refertur tractio, propulsio, auulsio, diuulsio, solutio etiam continui; quae fit in parte dura, vel molli, vel utraque. In molli sectio, punctio; in dura ferratio, limatio, rasio & perforatio; in utraque vsio & excisio. Huius Chirurgiae apprime peritum decet esse Medicum, operationem ministris relinquere, qui magisterio Medici dirigantur: Chirurgus verò sit iuuenis, *ὄλκρος καὶ ἀλγος*, vnguentatus, amictu conuenienti succinctus, & castra sequatur, vt vulnerebus discrimina cognoscat.

V A M V I S enim vulnerebus curandorum indicationes sunt consimiles, vnionis solutionem resarcire sublati impedimentis; inflammatione per venae sectionem & refrigerantia; sanie deterfione & carnis reparatione per exsiccantia & detergentia; attamen pro varia partis natura, & rei laedentis qualitate aliter tractantur vulnera. Si capiti vulnus inflictum, etiam leue, non negligendum, cui medetur sanguinis detractio; liberalior si fuerit os laesum, quod trepano in quauis capitis parte excindetur. Pectoris vulnera penetrantia, etiam perfolis pulmonibus, non semper lethalia, vberiore sanguinis detractione per epaphresin sanantur: proinde in magnis vulneribus corpus inedia macerabis & exangue reddes. Ratione rei laedentis, siue contundentis, siue venenatae, aliter percurantur vulnera, qualia sunt à sclopetis, sed omnia raro soluenda, atque medicanda absque porionibus vulnerarijs, & nisi profunde sinuosa fuerint, non erunt *ἐμμετα.*

V M verò *τὸ μόρον* nomen sit generale, quoduis linamenti genus significans: tam externum, quod plumaceolus vulgo dicitur, quam internum, Torunda dictum; de postremo tantum inquiritur, cuius apud veteres quinque sunt differentiae, *ερεπτός, ὕλητος, ἐλλοχριατός, σφραγιστικός*, quibus indita sunt nomina à formis & figuris quibus effinguntur, vel à materia ex qua constantur, cuiusmodi sunt linteum, ellychnium, suber, spongia, radix gentianae, argentum, plumbum, stannum, ex quibus efformantur canaliculi perforati, *μόροι κατὰ τέχνην*, siue caui, siue solidi apud Hippocratem.

N D V N T V R vulneribus torundae vt aperiant & dilatent ad egressum puris, vel alieni corporis extractionem, ad hos enim scopos octo casus à Guidone propositos reuocare licet, sed quantum officiant curationi vulnerum inde liquet, quod vulnera si recentia, sunt dolorifica, ideòque non irritanda metu fluxionis torundarum intrusione, quas natura vulnerum medicatrix nititur semper excutere; si vetusta, non egent torundis, quae coalitum impediunt, conseruantque vlcera, deinde puris continuum effluuium sistunt, cuius mora & putredine magis effodiuntur & excauantur vlcera, atque ferina fiunt: propterea torundae veteribus merito neglectae & improbatæ.

Ergo in vulnerebus non est morbos necessaria.

133

F.M.P.
BIBLIOTHECA

Proponebat Lutetiae IACOBVS CORNVTY Parisinus, Anno R. S.H. M. DC. XXVI.